

Ivana Prijatelj-Pavičić

SPLIT ART PROJEKT 1996.

UDK: 75.036 : 06.064(497.5 Split) "1996"
Primljeno: 10. I. 1997.

Ivana Prijatelj-Pavičić
21000 Split, HR
Kneza Višeslava 24

U prikazu autorica obrađuje niz izložaba hrvatskih mladih umjetnika koje su bile predstavljene splitskoj publici u okviru izlagačke manifestacije Split Art projekt.

Čini se da je krizno razdoblje za splitsku izložbenu scenu, koje se poklapalo s bolnim razdobljem Domovinskog rata i vremenom neposredno nakon njega, kada su kontakti Splita sa suvremenim likovnim zbivanjima u Hrvatskoj bili prekinuti, ostalo za nama. Konkretno, kad je riječ o najsuvremenijim likovnim zbivanjima na našim prostorima, novi dah iz metropole donosi Gripe - Art Projekt Tonija Horvatića 1995. g., koji je Splitsanima predstavio nova ostvarenja nekadašnjih članova Gorgone, skupine koja je veoma značajna za povijest avangardnih likovnih kretanja u nas. Sljedeći projekt, koji će bitno obogatiti taj aspekt naše izlagačke scene, jest Split-Art projekt. Tijekom 1996. godine u nekoliko splitskih galerijskih prostora autor i duša tog "one-man" projekta, mladi splitski povjesničar umjetnosti Božo Majstorović predstavio je desetak hrvatskih umjetnika mlade generacije iz triju važnih hrvatskih centara, Zagreba, Rijeke i Dubrovnika. Osim zagrebačkog slikara Borisa Demura (rođen 1951.), svi su rođeni šezdesetih godina, što, dakako, višestruko određuje njihovo stvaralaštvo.

Premda se na prvi pogled izloženi umjetnici doimaju predstavnicima različitih likovnih praksi, nije teško naći provodnu liniju koja ih spaja i čini jedinstvenom skupinom. Kao takvi već su prepoznati od hrvatske suvremene kritike, i predstavljani u različitim skupnim izložbenim projektima, poput nekoliko manifestacija koje je podupro Sorosev Centar za suvremenu umjetnost, od Zagreba do Dubrovnika te salona i biennala mladih u Zagrebu i Rijeci, pa i izvan domovine, primjerice na Biennalu mladih stvaralaca europskog Mediterana 1994. godine u Lisabonu.¹⁾

Split Art projekt nije samo izvješće o situaciji u hrvatskoj modernoj umjetnosti, o njezinu krilu koje čine mladi umjetnici, već i reprezentativan isječak nečega što čini hrvatsku postmodernu umjetnost. Naime, djela i umjetničke poetike izabranika Bože Majstorovića nose tipična svojstva vremena kojemu pripadaju.

1.

Kao u definiciji o postmodernoj umjetnosti, kod predstavljene skupine vrlo se jasno očituje raskid s totalizirajućim tendencijama i ideologijama modernizma.²⁾ Kod Split Art projekta riječ je o pluralizmu različitih izraza s njihovim specifičnim tradicijama i autonomijom.

Projekt Bože Majstorovića nudi uvid u umjetnost mladih Hrvatske, u raznolikost njihova umjetničkog stvaralaštva. U cjelini gledano, u djelima predstavnika ove generacije očituje se sklonost eksperimentiranju različitim umjetničkim praksama, tehnikama i materijalima. Nadalje, kao što je dobro zapazila Nataša Ivančević u predgovoru Riječkog biennala 1994. godine, generaciju rođenu šezdesetih godina karakterizira i "bijeg od dvodimenzionalnog slikarskog platna u prostor".³⁾ Njihovo istraživanje u slikarstvu usmjereno je prema piktoplastici, skulptura k objektu i instalaciji, video prema videoinstalaciji. Instalacija dominira kao tema, postupak i poetika. U tim svojim različitim vidovima prostornih insecija mladi umjetnici barataju s različitim oblicima kontekstualnosti, kao što su postupci dekontekstualizacije, rekontekstualizacije, unošenje elemenata cinizma, i slično.

Tu je situaciju u hrvatskoj umjetnosti mladih - odnosno jedan njezin isječak - Božo Majstorović pokušao prenijeti u Split. Kao općenito u ikonosferi ove generacije, kod izloženih autora nalazimo svega pomalo, od intervencija u prostoru do dinamičnih, gotovo klasičnih skulpturalnih formi i asamblaža, od lirske apstrakcije i ekspresionističke slikarske i kiparske tradicije do pop-arta. Dok jedni parodiraju aktualni društveni kontekst (R. Šimrak, D. Mezak),⁴⁾ drugi razmišljaju o rapočelima i primarnim elementima. Ovo posljednje npr. pratimo u primjerima kao što su spiralno slikarstvo Borisa Demura,⁵⁾ koje nastavlja tradiciju *action-paintinga* i umjetničke geste, ili slikarstvo Melite Sorole Staničić (1964.),⁶⁾ u čijim se djelima pak očituju tradicija apstraktnog ekspresionizma, odnosno tendencije pročišćavanja slikarskog izraza sve do svođenja na jednostavne geometrijske oblike.

Karakterističan primjer tog postmodernog preplitanja i cijepljenja umjetničkih izraza u devedesetim godinama jest i osebujna kombinacija slikarstva, instalacije i videa u poetici Davora Mezaka (1966.). Riječ je o jednome od značajnijih mladih predstavnika video-umjetnosti, koji u svom djelu preispituje posljedice postin-

